

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 223.977 van 20 juni 2013
in de zaak A. 208.357/VII-38.778.**

In zake : Carolina NELLEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Van Hecke
kantoor houdend te 1200 Brussel
Brand Whitlocklaan 132
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door
de minister van Volksgezondheid
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Jean-François De Bock en Joy Moens
kantoor houdend te 1050 Brussel
Waterloosesteenweg 612
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 25 maart 2013, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van de federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu van 24 januari 2012 waarbij 20 honden, 8 chinchilla's, 4 zebrovinken, 1 Europese langhaar (kat), 2 geelkuifkaketoetjes, 1 blauw gele ara, 5 shetland pony's waarvan 1 moeder met veulen, 2 jonge veulen ezels, 1 middelgrote schimmel, 1 alpaca, 4 schapen, 1 mini zwijntje en 15 à 20 kippen definitief in volle eigendom gegeven worden aan Dierenbescherming & Zorgboerderij 'De Vliegenstal', gelegen aan de Vliegenstal 6 te Beveren en waarbij 8 tamme ganzen, 2 muskuseenden, 1 Hollandse kwaker en 1 Schots Hooglandrund eveneens definitief en in volle eigendom, gegeven worden

aan het vogel- en zoogdierenopvangcentrum Heusden-Zolder, gelegen aan de Strabroekweg 32 te Heusden-Zolder.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

Eerste auditeur Werner Weymeersch heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 juni 2013.

Staatsraad Eric Brewaeys heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Nicolas Goudenhoofd die loco advocaat Christophe Van Hecke verschijnt voor de verzoekster, en advocaat Joy Moens, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Werner Weymeersch heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Op 20 januari 2013 meldt een persoon die belast werd met de verzorging van de dieren van de verzoekster tijdens haar afwezigheid aan de lokale politie Voorkempen feiten van dierenmishandeling. Omdat de meeste dieren in kleine kooien opgesloten waren en er door de vrieskoude reeds drie honden overleden zijn, kon de verzorger de situatie niet meer aan. Hij beweert de eigenares reeds geruime tijd telefonisch niet meer te kunnen bereiken waarna hij de feiten meldt. Die melding wordt opgetekend in een aanvankelijk proces-verbaal van 21 januari 2013. De meest hulpbehoevende dieren werden meegenomen voor verzorging.

4. Op 24 januari 2013 wordt de thans bestreden beslissing genomen. De in beslag genomen dieren worden, zonder verhaal, op bevel van de dienst Dierenwelzijn, definitief in volle eigendom gegeven aan :

a) Dierenbescherming & Zorgboerderij "De Vliegenstal" - Vliegenstal 6 - 9120 Beveren: 20 honden, 8 chinchilla's, 4 zebrevinken, 1 Europese langhaar (kat), 2 geelkuijkaketoe's, 1 blauw gele ara, 5 shetland pony's waarvan 1 moeder met veulen, 2 jonge veulen ezels, 1 middelgrote schimmel, 1 alpaca, 4 schapen, 1 mini zwijntje, 15 à 20 kippen;

b) Vogel- en zoogdierenopvangcentrum Heusden - Zolder - Strabroekweg 32 - 3550 Heusden-Zolder : 8 tamme ganzen, 2 muskuseenden, 1 Hollandse kwaker, 1 Schots Hooglandrund.

De motivering van deze beslissing luidt als volgt :

"Gelet op de overtredingen van het art. 1 van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren: Niemand mag, uitgezonderd bij overmacht, handelingen plegen die niet door deze wet zijn voorzien en waardoor een dier zonder noodzaak omkomt of zonder noodzaak een verminking, een letsel, of pijn ondergaat.

- Er worden drie dode dieren aangetroffen wat mits een correcte verzorging en huisvesting had kunnen voorkomen worden

- Één van de dieren (chihuahua met chipnummer 972000000096364) heeft een ontstoken huid en op meerdere plaatsen doorligwonden en heeft dus letsels en pijn die mits een correcte verzorging en huisvesting hadden kunnen voorkomen;

Gelet op de overtredingen van het art. 4. van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren:

1. De dieren worden niet gehouden overeenkomstig hun ethologische en fysiologische behoeften:

- De dieren beschikken niet over een aangepaste huisvesting : 18 honden en een kat zijn gehuisvest in knaagdierenkooien waarbij meerdere honden samen zitten in een kooi en beschikken dus over onvoldoende bewegingsruimte; ten gevolge van de slechte hygiëne in de hokken beschikken de dieren ook niet over een droge en comfortabele maar vooral propere ligplaats

- De dieren worden onvoldoende verzorgd:

- o De meeste dieren bevinden zich in kooien besmeurd met uitwerpselen waardoor een milieu wordt gecreëerd dat een ideale voedingsbodem is voor ziektes met de nodige gezondheidsrisico's voor het dier, de hygiëne vertoont ernstige gebreken en er is geen regelmatige reiniging van dierenverblijven

- o Een aantal dieren had geen eten of drinken

- o Alle honden en hoefdieren zijn ondervoed

- o Alle honden zitten onder de vlooiën

- o De meerderheid van de honden heeft een oorontsteking en er is een hond met een oogontsteking

2. De bewegingsvrijheid van de dieren mag niet zodanig beperkt worden dat de dieren aan vermijdbare pijnen, lijden of letsels worden blootgesteld en moeten voldoende ruimte en bewegingsvrijheid krijgen : hieraan is duidelijk niet voldaan gezien de doorligwonden bij één van de dieren

3. Temperatuur, de verluchting en de overige milieuvoorwaarden voldoen niet aan de fysiologische en ethologische behoeften van de soort : de ruimte is niet verwarmd en is slecht geventileerd en er hangt dan ook een bijtende ammoniakgeur;

Gelet op de overtredingen van het art 2 en/of 3 van het KB van 28 mei 2004 betreffende de identificatie en registratie van honden : slechts 4 van de 20 honden zijn geïdentificeerd

Gelet op de onaanvaardbare omstandigheden waarin de dieren werden aangetroffen;

Gelet op het feit dat betrokkene geen enkel contact meer opneemt met de verzorger van haar dieren en niet meer te bereiken is waaruit blijkt dat zij blijkbaar geen interesse meer heeft voor haar dieren en wij moeten besluiten dat zij haar dieren achtergelaten heeft;

Gelet op het feit dat de vaststellingen wijzen op een gebrek aan aandacht voor de noden van de dieren en een gebrek aan verantwoordelijkheidszin door betrokkene;

Gelet op het feit dat de dieren weinig of geen geldelijke waarde hebben en de kosten van opvang en te koop stellen groter zijn dan de baten".

5. In de nota van de verwerende partij wordt onder punt 5 gemeld dat "de nog niet geadopteerde dieren door het asiel teruggegeven mochten worden onder bepaalde voorwaarden".

IV. Voorwaarden van de vordering tot schorsing

6. Luidens artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, kan de schorsing van de tenuitvoerlegging alleen worden bevolen als ernstige middelen worden aangevoerd die tot de vernietiging van de aangevochten akte kunnen leiden, en op voorwaarde dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van die akte verzoeker een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

Moeilijk te herstellen ernstig nadeel

Standpunt van de verzoekster

7. De verzoekster zet het volgende uiteen :

"Op 24 januari 2013 heeft de Dienst Dierenwelzijn beslist om de in beslag genomen dieren definitief in volle eigendom toe te wijzen aan twee dierencentra.

Ingevolge deze bestreden beslissing is verzoekster manifest geschonden in haar eigendomsrecht op deze dieren. Verzoekster kan hierdoor deze dieren niet meer verzorgen en kan geen genot meer hebben van haar dieren.

Door deze beslissing kan ze haar dieren niet gaan terughalen bij het vogel- en zoogdierenopvangcentrum te Heusden-Zolder, waardoor deze dieren uiteindelijk verkocht zullen worden aan derden en verzoekster haar dieren niet zal terugkrijgen.

Een nietigverklaring en schorsing van deze beslissing heeft tot gevolg dat verzoekster terug in haar eigendomsrecht op deze dieren wordt gesteld, waardoor ze haar dieren kan terughalen en terug de vereiste verzorging kan geven aan haar dieren (zoals ze steeds heeft gedaan).

De bestreden beslissing heeft een ernstig moreel nadeel bij verzoekster veroorzaakt.

Ingevolge deze beslissing heeft haar reputatie zware schade opgelopen, vermits er naar de buitenwereld toe de foute indruk wordt gewekt dat verzoekster haar dieren niet goed zou verzorgen en zou verwaarlozen.

In de lokale editie van Het Nieuwsblad verschenen er op 26 januari 2013 twee artikelen omtrent de in beslag genomen dieren :

'Bazin in het buitenland :

'We werden afgelopen weekend opgeroepen voor een extreme vorm van dierenverwaarlozing', legt hij uit.

'In een chique villa in Schilde troffen we een tachtigtal uitgehongerde en onderkoelde dieren aan. Drie hondjes en een hangbuikzwijn lagen dood in de sneeuw. De eigenares verdween op 8 december met de noorderzon, Naar verluidt zou zij in het buitenland zitten. Zij had een verzorger aangesteld om één uur per dag eten te geven, wat natuurlijk veel te weinig is voor zoveel dieren. Gelukkig sloeg die persoon alarm en werden wij geroepen om de dieren op te halen. (...)'

In deze artikelen wordt duidelijk de foute indruk gewekt dat verzoekster haar dieren verwaarloosd achter zou hebben gelaten (...).

Verzoekster riskeert dan ook publiekelijk aanzien te worden als een dierenverwaarlozer, hetgeen een ontoelaatbare omstandigheid uitmaakt die een groot risico op een moeilijk te herstellen en bijzonder moreel nadeel uitmaakt".

Beoordeling

8. De verzoekster ontkent niet dat zij een aantal dieren heeft teruggekregen. In zoverre er al sprake zou kunnen zijn van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel doordat zij haar dieren niet meer kan verzorgen, dient dat eventuele nadeel in ieder geval sterk gerelativeerd te worden, in acht genomen de dieren waarover zij opnieuw kan beschikken. Het aangevoerde nadeel vertoont op dat punt niet de nodige ernst.

Het aangevoerde morele nadeel kan worden goedge maakt door een eventueel tussen te komen annulatiearrest.

Dat de reputatie van de verzoekster schade zou hebben geleden door de ruchtbaarheid in de pers, is een nadeel dat zich reeds voltrokken heeft en dat niet kan worden vermeden of hersteld door een schorsingsarrest.

Aan de voorwaarde van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel is derhalve niet voldaan.

BESLISSING

De Raad van State verwerpt de vordering.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van twintig juni tweeduizend dertien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Eric Brewaeys,	staatsraad, waarnemend voorzitter,
bijgestaan door	
Bart Tettelin,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Bart Tettelin

Eric Brewaeys